

25

Yttrande till
patientnämnden i
principärende gällande
”Vårdgarantin efterlevs
inte avseende
neuropsykiatriska
utredningar”

HSN 2020-0865

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri
Moa Isacsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-04

HSN 2020-0865

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande till patientnämnden i principärende gällande ”Vårdgarantin efterlevs inte avseende neuropsykiatriska utredningar”

Ärendebeskrivning

Patientnämnden har begärt skriftlig återföring från hälso- och sjukvårdsnämnden avseende genomförda och planerade förbättringsåtgärder för att Region Stockholms vårdgaranti för neuropsykiatriska utredningar ska kunna efterlevas.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Patientnämndens tjänsteutlåtande PaN A2002-00037

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i psykiatriberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar det till patientnämnden.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Region Stockholm införde 2006 en vårdgaranti för neuropsykiatriska utredningar på 3 månader. Patientnämnden har i tjänsteutlåtande beskrivit att ett 20-tal ärenden inkommit under 2019 som gäller vårdgaranti till neuropsykiatriska utredningar och där väntetiderna varierat mellan 6 och 18 månader. Ärendena gäller huvudsak patienter över 18 år.

Patientnämnden begär skriftlig återföring från hälso- och sjukvårdsnämnden senast den 15 oktober avseende genomförda och planerade åtgärder.

Genomförda åtgärder

I slutet av 2018 avsatte hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) en resurs som kunde ägna mer tid åt att samordna olika frågor kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Efter beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN 2018-1311) införde Region Stockholm från den 1 januari 2019 remisskrav för neuropsykiatriska utredningar som utförs som en fristående vårdtjänst. Målsättningen med remisskravet var primärt att säkerställa att alla patienter, oavsett var de utreds, ska ingå i en vårdkedja. Genom remisskravet tydliggjordes även förutsättningarna för psykiatrin att kunna remittera till externa vårdgivare vid långa väntetider.

Under våren 2019 genomförde HSF, i samarbete med Storsthlm och barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) Stockholm, två dialogmöten med skolenhetsvården/elevhälsan. Mötena innehöll bland annat information om remisskravet som införts, dialog om det stora antalet skolbarn som remitteras/söker utredning inom sjukvården i länet och orsakerna till det. Dialogen innefattade även hur kommunerna arbetar med åtgärder och insatser kring barn med svårigheter i skolan innan beslut fattas om att remittera till sjukvården för utredning.

Inventering av kösituationen visade att det framförallt var Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) som hade långa väntetider. På uppdrag av HSF tog berörda kliniker under våren 2019 fram handlingsplaner med aktuella väntetidsdata samt åtgärder för uppnå balans mellan inflöde och utredningskapacitet. Under 2019 följdes utvecklingen genom regelbunden kontakt mellan SLSO och HSF. I början av 2020 gjordes en förnyad uppföljning av väntetider och vårdgivarna reviderade handlingsplanerna inför 2020.

Internt inom SLSO har ett omfattande utvecklingsarbete kring målgruppen pågått. SLSO har arbetat fram gemensamma riktlinjer och förhållningssätt för exempelvis prioriteringar, annat arbetssätt kring utredning/diagnostik för att undvika separata köer till utredning, effektivisering och differentiering av utredningar. Under 2020 börjades implementeringen av detta i samtliga SLSOs vuxenpsykiatriska kliniker.

Som ett komplement till ovan beskrivna långsiktiga utvecklingsarbete inom SLSO har tillfälliga kökortningssatser genomförts. Bland annat har patienter som väntat länge remitterats för utredning hos externa

vårdgivare. Under 2019 gjordes en kökortingssatsning för patienter som väntat länge med störst fokus på patienter inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Under 2020 är fokus för kökortingssatsningen patienter som väntar på utredning inom vuxenpsykiatri.

Under våren 2020 uppstod möjligheten hos en av regionens privata vårdgivare att ta emot patienter utöver de som spontant sökte verksamheten. Med stöd från HSF har ett samarbete etablerats mellan denna klinik och en klinik med patienter som väntat länge och som nu kan erbjudas utredning med kortare väntetid.

Vid HSFs senaste kontakt med SLSO i mars 2020 bedömde två kliniker att de under senare delen av 2020 skulle kunna uppnå målet att den ackumulerade kön skulle vara borta och att flertalet nya patienter skulle kunna tas emot inom vårdgarantitiden. Övriga kliniker inom SLSO bedömde att de skulle kunna nå målet i början av 2021.

På grund av coronapandemin har uppföljning och dialog med vårdgivarna kring detta pausats. HSF har därför inte aktuella uppgifter om tidigare bedömning står sig eller i vilken grad pandemin har förändrat situationen.

Planerade åtgärder

Förutsatt att läget i pandemin medger det, planeras en uppföljning under hösten som kan ge svar på hur pandemin påverkat utvecklingen av väntetider och genomförandet av åtgärderna i respektive kliniks handlingsplan.

I slutet av året begär HSF in aktuella handlingsplaner för 2021 från kliniker som då fortfarande har långa väntetider.

Om förutsättningarna finns planerar förvaltningen att bjuda in alla vuxenpsykiatriska kliniker, SLSO och privata, till ett erfarenhetsutbyte och dialog kring arbetet med patienter med neuropsykiatrisk frågeställning. Ett sådant möte var inplanerat till början av april men ställdes in i sista stund på grund av pandemin.

Överväganden

Det är ett högt tryck av neuropsykiatriska utredningar hos alla psykiatriska vårdgivare. Vid diagnos ADHD är flerårig medicinering vanligt. Varje år tillkommer dessutom ett antal medicineringspatienter som utretts inom BUP eller barn- och ungdomsmedicinska mottagningar (BUMM) som ska tas över av vuxenpsykiatrin när de fyller 18 år. Eftersom medicineringen kan pågå många år framåt blir det kontinuerligt fler patienter med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning i psykiatrin som ska utredas och/eller behandlas.

Det pågår såväl kortsiktiga som långsiktiga åtgärder för att minska väntetiderna till neuropsykiatriska utredningar som, när de är genomförda, förväntas leda till förbättringar. Osäkerhet finns dock kring hur pandemin har påverkat situationen, förbättringsarbetet kan komma att ta längre tid än planerat.

Ekonomiska konsekvenser

De nu pågående åtgärderna inryms inom befintliga budgetramar.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Åtgärderna förväntas öka patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Åtgärderna förväntas leda till mer jämlik vård över länet.

Miljökonsekvenser

Åtgärderna innebär inga konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser

Kravet på handlingsplaner och enhetlig väntetidsredovisning har medfört marginellt ökad administration för berörda vårdgivare.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Tf avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Patientnämnden

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-09-04